



ผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของ  
นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

EFFECTS OF USING THINK-PAIR-SHARE TECHNIQUE WITH GRAPHIC ORGANIZER ON THAI  
LANGUAGE READING COMPREHENSION OF FIFTH GRADE STUDENTS

นางสาวสุมาลี ชูบุญ \*

Sumalee Chooboon

อ.ดร.ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรธนกร \*\*

Chattrawan Lanchwathanakorn, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม 3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 4) ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 28 คน และกลุ่มควบคุม 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบการอ่านจับใจความฉบับก่อนเรียนและฉบับหลังเรียน และแบบสำรวจแบบการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิก และแผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช้ผังกราฟิก วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) คะแนนของนักเรียนรายบุคคลเมื่อวิเคราะห์ตามแบบการเรียนรู้ เรียงลำดับจากคะแนนสูงไปต่ำ ได้แก่ นักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้แบบการดู การสัมผัส และการฟัง ตามลำดับ

\* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail Address: faii\_sumalee@hotmail.com

\*\*อาจารย์ประจำสาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail Address: mchattrawan@yahoo.com

ISSN1905-4491

## Abstract

The purposes of this research were 1) to compare Thai language reading comprehension of students in an experimental group before and after an experiment, 2) to compare the Thai language reading comprehension of students in a control group before and after the experiment, 3) to compare the Thai language reading comprehension of students between the experimental group and the control group, and 4) to study the Thai language reading comprehension of the experimental group with different learning styles. The subjects were fifth grade students of a public school. There were 28 students in the experimental group and another 28 students in the control group. The instruments for data collection included a pre - and post - test of Thai language reading comprehension. There were two instructional plans conducted between the two groups using the think-pair-share technique with graphic organizational plans and a think-pair-share technique that did not include graphic organizational plans. The collected data were analyzed by mean, standard deviation and t-test.

The results of the study showed that: 1) the Thai language reading comprehension of the students in the experimental group were higher after the experiment at a .05 level of significance; 2) the Thai language reading comprehension of students in the control group were higher after the experiment at a .05 level of significance; 3) the Thai language reading comprehension of students in the experimental group were higher after the students in the control group at a .05 level of significance; and 4) the Thai language reading comprehension of individual students sorted in order from the highest to the lowest reading comprehension scores were visual, kinesthetic and auditory learning styles.

**คำสำคัญ:** เทคนิคเพื่อนคู่คิด/ ฟังกราฟิก/ ความสามารถในการอ่านจับใจความ

**KEYWORDS:** THINK-PAIR-SHARE TECHNIQUE / GRAPHIC ORGANIZER / READING COMPREHENSION

## บทนำ

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จในการศึกษาหาความรู้และการดำเนินชีวิต เนื่องจากการอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ จากการนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับความคิด ทำให้เกิดแนวคิดหรือนวัตกรรมใหม่ (มณีรัตน์ สุโขศิริรัตน์, 2548) นอกจากนี้ การอ่านเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยการใช้สายตาและสมองรับรู้ความหมายและความเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน รับรู้ถึงสาระเรื่องราว รวมไปถึงความรู้สึก เจตนา และทัศนคติที่ผู้เขียนถ่ายทอด ทั้งนี้การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะการอ่านเป็นการส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในด้านความรู้และความคิดก้าวไกล (จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ, 2555) การอ่านขั้นเบื้องต้นคือการอ่านให้ได้เรื่องจับสาระสำคัญได้ และอ่านเพื่อรับข่าวสารในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะโลกปัจจุบันมีความเจริญทางเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะช่วยให้การตัดสินใจและวางแผนการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ จิรวัดน์ อินทรพร, 2556)

การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน เพราะการอ่านทำให้ได้รับข่าวสารข้อมูล ความรู้ ผู้รับสารได้ประโยชน์จากการอ่านถ้าสามารถอ่านและเข้าใจได้อย่างครบถ้วน ทั้งนี้การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านจับใจความคือ ประสบการณ์ด้านการอ่าน ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน ทำให้มีทักษะการอ่านสูง สามารถจับประเด็นและพัฒนา

ความคิดอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงผู้อ่านที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูลและเรื่องราวที่อ่าน ทำให้เข้าใจและสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น (จูไรต์นั ลักษณะศิริและบาหยัน อิมสำราญ, 2556)

การสอนอ่านจับใจความมุ่งให้ผู้เรียนสามารถเก็บสาระสำคัญของเรื่อง ทั้งเนื้อหา ความรู้ ความคิด จุดมุ่งหมายของผู้เขียน ทั้งนี้หลักการสอนอ่านจับใจความมี 2 ลักษณะคือ การอ่านเพื่อจับใจความโดยรวม และการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (นริศรา เกตวัลท์ และคณะ, 2555) วิธีการสอนดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นการอ่านในระดับเบื้องต้น แล้วสรุปสาระสำคัญ จากการฝึกฝนการอ่านสารประเภทต่างๆ เกิดเป็นความเข้าใจในการอ่าน (จูไรต์นั ลักษณะศิริและจิววัฒน์ อินทรพร, 2556)

ความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน เป็นกระบวนการทางสมองที่มีความซับซ้อน ผู้อ่านต้องใช้ความคิดในสมองโต้ตอบกับบทอ่านเพื่อให้ได้มาซึ่งความหมาย โดยต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมมาผสมผสานกับเนื้อหาสาระที่ได้รับจากบทอ่าน และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านคือ ความสามารถทางสมอง รวมถึงความสามารถในการใช้ภาษา และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน (มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์, 2548) และความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน เป็นการอ่านในระดับเบื้องต้นแล้วสามารถสรุปสาระสำคัญ ถ่ายทอดต่อได้ เกิดจากการฝึกอ่านสารที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการอ่าน (จูไรต์นั ลักษณะศิริและจิววัฒน์ อินทรพร, 2556) ทั้งนี้ความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน เป็นการอ่านที่มีความสำคัญในทุกระดับชั้น และเป็นเป้าหมายขั้นต้นในการอ่าน ซึ่งถ้านักเรียนไม่สามารถเข้าใจในเรื่องราวที่อ่านได้ จะเป็นปัญหาสะท้อนถึงการอ่านที่ไม่ประสบผลสำเร็จ

ปัจจุบันปัญหาที่สำคัญในการอ่านคือการขาดความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน นักเรียนส่วนใหญ่อ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องราว และจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องไม่ได้ ตัวอย่างพฤติกรรมที่นักเรียนขาดความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน เช่น กวาดสายตาไปตามคำอ่าน โดยไม่ได้คิดตามเนื้อเรื่องที่อ่าน หรือหยุดอ่านเมื่อไม่เข้าใจและทำสิ่งอื่นแทน หรือหาวิธีการที่จะช่วยให้เข้าใจในบทอ่านมากยิ่งขึ้นจากการอ่านซ้ำ หรือสอบถามให้ผู้รู้อธิบายให้ฟัง เป็นต้น (มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์, 2548) ซึ่งในการเรียนวิชาต่างๆ นักเรียนต้องอ่านเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนต่างๆ ถ้าขาดความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่าน จะทำให้การเรียนไม่ประสบความสำเร็จ จากผลของการประเมินโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ผลของการประเมินด้านการรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ในภาพรวมทั้งประเทศปี 2015 พบว่า นักเรียนที่สามารถทำข้อสอบการอ่านได้ถูก มีสัดส่วนน้อยคือ มีนักเรียนร้อยละ 43.5 ที่ตอบข้อสอบถูก ส่วนนักเรียนที่ตอบผิดมีสัดส่วนถึงร้อยละ 52.4 (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2558) นอกจากนี้ผลของการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559 ในรายวิชาภาษาไทยระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยข้อสอบปรนัย 42.55 คะแนน คะแนนเฉลี่ยข้อสอบอัตนัย 10.74 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยรวม 52.98 คะแนน ซึ่งในด้านสาระการอ่านระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ยรวม 48.53 คะแนน ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำ (สถาบันทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน, 2559) รวมถึงจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ไม่สามารถตอบคำถาม และจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ (จิตราลดา คำนวนสิน, 2556; ลิวลี ลีศิริวิวัฒนกุล, 2545; จิตราภรณ์ ด้วงจุมพล, 2543) ทั้งนี้พบว่า มีงานวิจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านด้วยการนำกลวิธี เทคนิค และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่างๆ มาประยุกต์ใช้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องสังเกตพฤติกรรม การเรียนของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลมาจัดกิจกรรมหรือเลือกใช้เทคนิคการสอน โดยให้นักเรียนที่มีรูปแบบการ

เรียนรู้ที่แตกต่างกันได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันกับเพื่อนในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเทคนิคหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวคือการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share)

เทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นเทคนิคหนึ่งที่อยู่บนฐานการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเพื่อไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จ (วิวัฒนาพร ระเบียบทุกข์, 2545) ทั้งนี้ เทคนิคเพื่อนคู่คิดมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบได้อย่างเสรี เริ่มจากให้นักเรียนตั้งใจฟังคำถามของครูผู้สอน และให้เวลาคิด แล้วให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนในห้อง เพื่อให้อภิปรายความคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบของคำถามนั้น หลังจากนั้นให้แต่ละคู่ออกมานำเสนอให้กับเพื่อนในห้องฟัง (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2544)

นอกจากการใช้เทคนิคที่สำคัญ เช่น เทคนิคเพื่อนคู่คิดแล้ว การใช้สื่อหรือเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ยังช่วยขยายความรู้ความเข้าใจ ช่วยลดภาระทางปัญญา (cognitive load) และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคงทนในการเรียนรู้ ผังกราฟิก (graphic organizer) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการอ่านจับใจความ มีฐานคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (meaningful learning theory) ของออสซูเบล (Ausubel & Robinson, 1969) ที่มีความเชื่อว่า การเรียนรู้จะมีความหมาย เมื่อสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรารู้กับความรู้เดิมได้และสร้างความหมาย ความเข้าใจในเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่ได้เรียนรู้ (Ausubel & Robinson, 1969) ทั้งนี้ สามารถจัดระเบียบข้อมูลที่เรียนรู้ด้วยผังกราฟิก เพื่อช่วยให้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (ทศนา แคมมณี, 2550) และมีงานวิจัยที่ใช้การจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ผังกราฟิก เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ผังกราฟิก เพื่อเสริมสร้างลักษณะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ อยู่ในระดับดีมาก (สถิตย์ นาคนาม, 2553) ทั้งนี้ การใช้ผังกราฟิกให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน

แบบการเรียนรู้ (learning style) เป็นลักษณะทางกายภาพ ความคิด ความรู้สึก ที่นักเรียนใช้ในการรับรู้ รวมถึงเป็นวิธีที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัดในการเรียนรู้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้ข้อมูล ซึ่งนักจิตวิทยาเฟลมมิ่ง (Neil D Fleming) ได้แบ่งประเภทของแบบการเรียนรู้ของนักเรียนออกเป็น 3 ประเภท (Fleming's VAK Model) คือ 1) คนที่เรียนรู้โดยการเห็นภาพ (visual) ผ่านรูปภาพ กราฟ แผนภูมิ สัญลักษณ์ 2) คนที่เรียนรู้โดยการได้ยิน (auditory) จากการฟัง 3) คนที่เรียนรู้โดยการสัมผัสและการเคลื่อนไหวทางร่างกาย (kinesthetic) โดยรูปแบบการเรียนรู้ เป็นตัวบ่งชี้ถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ ไปสู่วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละบุคคล (Fleming, 2012)

ด้วยความสำคัญและเหตุผลข้างต้น การจัดการจัดการเรียนรู้อ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ จากการให้นักเรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้จากการอ่านร่วมกับเพื่อน ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยทบทวนความคิด ความเข้าใจในการอ่าน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสร้างความหมาย ความเข้าใจในเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่ได้เรียนรู้จากการอ่าน ช่วยให้นักเรียนนำข้อมูลจากการอ่านมาจัดวางได้อย่างเป็นระบบ สามารถจับใจความและสาระหลักสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งการพิจารณาความสามารถในการอ่านจับใจความที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถนำสารสนเทศที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดการจัดการเรียนรู้อ่านจับใจความและเลือกใช้เทคนิคในการสอนอ่านจับใจความได้อย่างเหมาะสมต่อไป

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิก
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกและกลุ่มที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก
4. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกัน

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) มีขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

### ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการวิจัย

#### การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 90 คน กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการสุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 90 คน จากทั้งหมด 3 ห้องเรียน แต่ละห้องเรียนมีการจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก (Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ห้อง ได้แก่ กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 28 คน และกลุ่มควบคุม คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 28 คน

ผู้วิจัยได้ควบคุมตัวแปรในเรื่องความแตกต่างของนักเรียนทั้งสองห้อง โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยฉบับก่อนเรียน (pre-test) ใช้เวลา 1 คาบ (60 นาที) แล้วนำผลของคะแนนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบทางสถิติด้วยการทดสอบค่าที (t-test Independent) พบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

#### ตัวแปรในการวิจัย ได้แก่

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิก และการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก
2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย

### ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

#### เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

(1.) แผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกและแผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก

แผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย 1. แผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกจำนวน 7 แผนการเรียนรู้ แผนละ 3 คาบ รวมทั้งหมด 21 คาบ

2. แผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช้ผังกราฟิกจำนวน 7 แผนการเรียนรู้ แผนละ 3 คาบ รวมทั้งหมด 21 คาบ ผู้วิจัยนำแผนทั้ง 2 ชุดที่สร้างแล้ว ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและ นำไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

### (2.) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยมีจำนวน 2 ชุด มีลักษณะเป็น แบบทดสอบแบบคู่ขนาน ใช้เวลาสอบใช้เวลา 1 คาบ (60 นาที) จำนวน 27 ข้อ โดยเป็นแบบทดสอบชนิด เลือกรับตอบ (multiple choices) 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ และแบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ แบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยฉบับก่อนเรียน (pre-test) และแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่านจับใจความภาษาไทยฉบับหลังเรียน (post-test) ซึ่งผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นทั้ง 2 ฉบับ ให้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจพิจารณาความตรงของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของการใช้ภาษาและข้อคำถาม แล้วนำไป ปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้จากการตรวจ แบบทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อตรวจสอบหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเที่ยง ของข้อสอบและค่าความเชื่อมั่น จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ นำมาปรับปรุงและแก้ไขเป็น แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยมีจำนวน 2 ชุด เป็นแบบทดสอบ แบบคู่ขนาน

### (3.) แบบสำรวจแบบการเรียนรู้

แบบสำรวจแบบการเรียนรู้ ของ โอเบรอน (O'Brien, 1985) เป็นแบบสำรวจแบบมาตรจัดอันดับ คุณภาพ (rating scale) แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนละ 10 ข้อ รวมเป็นจำนวน 30 ข้อ โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ต้นฉบับภาษาอังกฤษที่มีข้อคำถามในแบบสำรวจแบบการเรียนรู้และการแปลผลประเมินแบบการเรียนรู้ ของ โอเบรอน (O'Brien) และนำไปให้สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการแปลแบบสำรวจแบบการ เรียนรู้ของโอเบรอนเป็นภาษาไทย แล้วนำแบบสำรวจที่ได้แปลเป็นภาษาไทย ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ความเหมาะสมของภาษา และหาค่าความเที่ยงทั้งฉบับ

#### ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการทดลอง

1) ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนรัฐบาล แห่งหนึ่ง เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลทำการทดลองการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อน คู่คิดร่วมกับผังกราฟิก และการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก ในการ อ่านจับใจความภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2) ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบวัดความสามารถใน การอ่านจับใจความภาษาไทยฉบับก่อนเรียน (pre-test) ใช้เวลา 1 คาบ (60 นาที) แล้วนำคะแนนที่ได้ มาวิเคราะห์ข้อมูล

3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความตามแผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ประกอบด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิก ในการอ่านจับ ใจความภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ใช้เวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ และการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก ในการ อ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ใช้เวลา 7 สัปดาห์

สัปดาห์ละ 3 คาบ โดยเริ่มต้นทดลองในเดือนมกราคม 2561 และสิ้นสุดในเดือนมีนาคม 2561

4) ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยฉบับหลังเรียน (post-test) ใช้เวลา 1 คาบ (60 นาที) แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

5) ผู้วิจัยให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ทำแบบสำรวจแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดของโอเบรน (1985) เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

#### ขั้นตอนที่ 4 ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง และก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที่ (t-test Dependent) และวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยการทดสอบค่าที่ (t-test Independent) และวิเคราะห์คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยของกลุ่มทดลองรายบุคคลตามกลุ่มนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกัน

#### ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยก่อนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม**

**ตาราง 1** แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที่ (t-test Independent) ของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยก่อนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
ทดลอง	28	14.82	3.400	0.142	.887*
ควบคุม	28	14.68	4.083		

\*p < .05

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ( $\bar{X}$  = 14.82) ไม่แตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุม ( $\bar{X}$  = 14.68) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิก ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลอง**

**ตาราง 2** แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที่ (t-test dependent) ของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลอง จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
ก่อนการทดลอง	28	14.82	3.400	-26.898	.000*
หลังการทดลอง	28	24.04	3.061		

\*p < .05

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลอง ( $\bar{X} = 24.04$ ) สูงกว่าก่อนการทดลอง ( $\bar{X} = 14.82$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของกลุ่มควบคุม**

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test dependent) ของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของกลุ่มควบคุม จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

กลุ่มควบคุม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
ก่อนการทดลอง	28	14.68	4.083	-10.88	.000*
หลังการทดลอง	28	19.57	3.766		

\*p < .05

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลอง ( $\bar{X} = 19.57$ ) สูงกว่าก่อนการทดลอง ( $\bar{X} = 14.68$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม**

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test Independent) ของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t	sig
ทดลอง	28	24.04	3.061	4.868	.000*
ควบคุม	28	19.57	3.766		

\*p < .05

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่มีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ( $\bar{X} = 24.04$ ) สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ( $\bar{X} = 19.57$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตอนที่ 5 ผลคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย หลังการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกของกลุ่มทดลอง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายบุคคล ตามกลุ่มนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกัน**

นักเรียนมีแบบการเรียนรู้จากการดูหรือมองเห็นมากที่สุด จำนวน 12 คน รองลงมามีแบบการเรียนรู้จากการฟังหรือได้ยิน จำนวน 10 คน และนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้จากการสัมผัสหรือเคลื่อนไหวร่างกาย จำนวน 6 คน ตามลำดับ โดยคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยรายบุคคลสูงสุดเท่ากับ 28 คะแนน คือนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้จากการดูหรือมองเห็น และคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยรายบุคคลต่ำสุด เท่ากับ 17 คะแนน คือนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้จากการฟังหรือได้ยิน รวมถึงนักเรียนคนที่มีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยต่ำสุดใน 3 ลำดับท้าย ได้แก่

นักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย 19 18 และ 17 คะแนน คือนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้จากการฟังหรือได้ยิน

### อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

#### 1.การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอภิปรายได้ดังนี้

เนื่องจากการใช้แผนการกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกของผู้วิจัย ได้มีการสังเคราะห์จากหลักการและทฤษฎีต่างๆ นำมาซึ่งการออกแบบกิจกรรมการอ่านจับใจความ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ Mark (2010) ที่กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการอ่านจับใจความ สามารถแบ่งออกได้เป็น ก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่าน โดยก่อนอ่าน ครูเป็นผู้แนะนำส่วนประกอบต่างๆในบทอ่านเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน ระหว่างอ่านข้อความ นักเรียนจะได้อ่านส่วนประกอบต่างๆในเนื้อเรื่อง หลังอ่าน เป็นการสรุปเนื้อเรื่องจากบทอ่าน และแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน ทั้งนี้ นักเรียนได้บันทึกข้อมูลที่เป็นใจความสำคัญจากการอ่านลงในผังกราฟิก ส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกการจัดระเบียบข้อมูลเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็ว และเกิดความเข้าใจในการอ่านอย่างแท้จริง ตามแนวคิดของ สุมณา ระบอบ ที่กล่าวว่า ผังกราฟิก หมายถึง การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้เรียนรู้ เป็นภาพหรือข้อความแบบกราฟิก ที่เป็นรูปธรรม ช่วยให้จดจำ เข้าใจ และจัดระบบความคิด เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ พัฒนาการคิดในระดับสูง จดจำเนื้อหาสาระแบบถาวร เนื่องจากใช้ระบบการคิดในการจัดกระทำข้อมูล ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง (สุมณา ระบอบ, 2556) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ GOSS ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของการใช้ผังกราฟิกกับนักเรียนที่มีความสามารถในการสรุปและเข้าใจเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับโลก (พื้นผิวที่เปลี่ยนแปลง) ผลการวิจัยพบว่า หลังจากนักเรียนทำผังกราฟิก ช่วยในการเชื่อมโยงความรู้เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลก (พื้นผิวที่เปลี่ยนแปลง) ได้ดีขึ้น สามารถอธิบาย จัดหมวดหมู่ รายละเอียดได้อย่างถูกต้อง และสามารถเรียกคืนความรู้เดิมได้ (GOSS, 2009) นอกจากนี้ นักเรียนได้ทำงานกับเพื่อนแบบเพื่อนคู่คิดเพื่อร่วมกันคิดหาคำตอบ จับใจความร่วมกัน บันทึกเรียบเรียงลงในผังกราฟิก ทำให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สอดคล้องกับ kaddoura (2013) ที่กล่าวว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ในการสร้างทักษะการแก้ปัญหาด้วยการพูดคุยกับเพื่อนคู่ของตนเอง

#### 2.การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถอภิปรายได้ดังนี้

เนื่องจากการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิกของกลุ่มควบคุม

มีการออกแบบแผนการจัดกิจกรรมจากการสังเคราะห์หลักการและทฤษฎีต่างๆ ใกล้เคียงกับการจัดกิจกรรม การอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกของกลุ่มทดลอง มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ก่อนอ่าน เป็นการทบทวนความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ ของ Mark (2010) ที่กล่าวไว้ว่า ให้นักเรียนเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับชื่อเรื่องหรือหัวข้อสั้นๆ เพื่อเชื่อมโยง ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่จะอ่าน จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทความและทำให้มีความสนใจในการ อ่านมากยิ่งขึ้น ในขั้นระหว่างอ่าน เริ่มจากให้นักเรียนอ่านคร่าวๆในรอบแรก และครูเตรียมคำถามเริ่มตั้งแต่การ พิจารณาชื่อเรื่อง ส่งผลให้นักเรียนได้รู้ว่ามีเนื้อหาอะไรที่เกี่ยวกับชื่อเรื่อง ตามหลักการสอนอ่านจับใจความของ สุริย์รัตน์ บำรุงสุข และคณะ ที่กล่าวว่า เริ่มต้นด้วยการอ่านชื่อเรื่องที่จะช่วยให้เห็นถึงจุดสำคัญของเรื่อง อ่าน ย่อหน้าแรกซึ่งเป็นส่วนนำของเรื่อง ที่จะสื่อให้เห็นว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร (สุริย์รัตน์ บำรุงสุข และคณะ, 2555) แล้วจึงอ่านเก็บรายละเอียด พิจารณาจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า สอดคล้องกับ หลักการของจูไรต์น ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ ที่กล่าวว่า หาใจความของเรื่องที่อ่าน อ่านทีละ ย่อหน้า เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถจับใจความของแต่ละย่อหน้าได้ (จูไรต์น ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ, 2547) แล้วตอบคำถามตามระดับความสามารถในการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ในการอ่านเรียงระดับจากง่ายไปยาก

นอกจากนี้ นักเรียนจะต้องทำงานร่วมกันเป็นคู่แบบเพื่อนคู่คิดในอ่านจับใจความร่วมกัน และนำข้อมูล มา บันทึกเรียบเรียงลงในใบงานในลักษณะของความเรียง ทั้งนี้การจับคู่แบบเพื่อนคู่คิด ให้นักเรียนจับคู่ได้ตาม อิสระ ตามหลักการของ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ ที่กล่าวว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดมีเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดง ปฏิภาณไหวพริบได้อย่างเสรี ฝึกการแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2544)

### **3.การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกของกลุ่มทดลอง และการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิกของกลุ่มควบคุม ที่มีต่อ ความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ร่วมกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ร่วมกับผังกราฟิกมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ร่วม กิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดที่ไม่ใช่ผังกราฟิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้วิจัยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

เนื่องจากการใช้ผังกราฟิก เป็นการจัดระบบข้อมูลในสมองให้กับนักเรียนโดยการเชื่อมโยงความรู้เก่า และความรู้ใหม่ให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเกิดเป็นองค์ความรู้ในความจำระยะยาว สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของ Ausubel and Robinson (1969) ที่มีความเชื่อว่า การเรียนรู้จะมีความ หมาย เมื่อสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรารู้กับความรู้เดิมได้ ซึ่งในสมองของมนุษย์สามารถจัดการกับความรู้ ต่างๆอย่างเป็นระบบ ในลักษณะของโครงสร้างทางปัญญา ซึ่งมีการใช้ผังกราฟิกทั้งในขั้นก่อนอ่าน เพื่อให้ นักเรียนได้เกิดกระบวนการคิดเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมกับหัวข้อของบทความ ตามหลักการของ Mark (2010) ที่ได้เสนอรูปแบบผังกราฟิกที่ใช้ในการทบทวนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเข้ากับ ชื่อเรื่องหรือหัวข้อของบทความที่กำลังจะศึกษา โดยเป็นผังกราฟิกทบทวนความรู้เดิม นอกจากนี้ในขั้นหลังอ่าน ที่นักเรียนจะต้องบันทึกข้อมูลใจความสำคัญที่ได้จากการอ่านในรูปแบบของผังกราฟิก เป็นการช่วยให้นักเรียน ได้จัดระเบียบทางความคิด มีการใช้รูปทรงเรขาคณิตมาออกแบบในผังกราฟิกตามหลักการของ มณีรัตน์

สุโกโชติรัตน์ ที่กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นโครงสร้าง แสดงบันทึกย่อหน้าเนื้อหาสาระจากการอ่านโดยใช้รูปทรงเรขาคณิตมาประกอบในลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประเภทของแบบแผนการจัดเนื้อหาสาระที่อ่านในแต่ละตอน (มณีรัตน์ สุโกโชติรัตน์, 2548) นอกจากนี้กิจกรรมการสอนอ่านที่เน้นการสอนอ่านจับใจความ มีความเหมาะสมกับวัยและอายุของนักเรียน สอดคล้องกับ อารี สัมหลวี ที่กล่าวว่า ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 วิธีสอนจะเน้นเรื่องการอ่านจับใจความ การเล่าเรื่องและการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน มีเรื่องหลักภาษามาสอนวันละ 10-15 นาที (อารี สัมหลวี, 2550)

#### 4. การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกของกลุ่มทดลองที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายบุคคลตามกลุ่มนักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้จากการดูหรือมองเห็นมีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยรายบุคคลสูงสุด ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้ผังกราฟิก นักเรียนได้อ่านเนื้อหาสาระจากบทอ่านพร้อมทั้งมีรูปภาพประกอบ และจัดบันทึกข้อมูลในลักษณะของผังกราฟิกในรูปแบบต่างๆ สอดคล้องกับหลักการของ ทิศนา ขัมมณี ที่กล่าวว่า รูปแบบการเรียนรู้ทางจักขุประสาท หรือทางสายตา (visual) เรียนรู้ได้ดีจากการมองเห็น ทั้งการได้เห็นตัวอักษร การได้อ่านเนื้อหา สาระ เรื่องราว การดูแผนภาพแผนภูมิ แผนผัง การแสดง ละคร ภาพยนตร์ การเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าว ช่วยให้จำข้อมูล และเกิดความเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว (ทิศนา ขัมมณี, 2551) นอกจากนี้นักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้จากการสัมผัสหรือเคลื่อนไหวร่างกาย มีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยรายบุคคลรองลงมา เนื่องจากในชั้นก่อนอ่านและหลังอ่าน นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการเขียนสรุปใจความสำคัญร่วมกับเพื่อนคู่คิดลงในผังกราฟิก และได้ออกมาพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Helena ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัสหรือการเคลื่อนไหว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นการเคลื่อนไหวและการสร้างสถานการณ์จำลอง จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี (Helena, 2017) นอกจากนี้นักเรียนที่มีแบบการเรียนรู้จากการฟังหรือได้ยิน มีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยรายบุคคลต่ำที่สุด เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการสอน ครูผู้สอนไม่ได้เล่าเรื่องราวในบทความให้นักเรียนฟัง แต่ให้นักเรียนอ่านบทความด้วยตนเองและเขียนสรุปใจความสำคัญลงในใบงาน สอดคล้องตามที่ มัณฑรา ธรรมบุษย์ ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้จากการฟังหรือได้ยิน เรียนรู้ได้ดีจากการฟังบรรยาย ชอบฟังเรื่องราวซ้ำๆ แต่ถ้าครูมอบหมายให้ไปอ่านตำราล่วงหน้า จะจำไม่ได้จนกว่าจะได้ยินครูอธิบายให้ฟัง (มัณฑรา ธรรมบุษย์, 2552)

#### ข้อเสนอแนะ

##### ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนที่สนใจนำการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกไปใช้ควรมีการศึกษาขั้นตอนในการสอนอย่างละเอียด รวมถึงการตั้งคำถามกระตุ้นการคิดในประเด็นต่างๆ ตามระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งมีรายละเอียดลักษณะของการตั้งคำถามในแต่ละระดับเป็นจำนวนมาก อาจทำให้ผู้สอนจดจำไม่หมดและใช้คำถามไม่ตรงตามประเด็น จึงควรหมั่นทบทวนแผนการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกก่อนการปฏิบัติการสอนทุกครั้ง

2. การนำการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกไปใช้ ครูผู้สอนควรวางแผนการจับคู่แบบเพื่อนคู่คิด กรณีที่นักเรียนขาดเรียนในบางคาบเรียนหรือไม่ครบคู่ ครูผู้สอนต้องมีการวางแผนการแก้ปัญหาตามความเหมาะสม เช่น สอนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนทำงานร่วมกับเพื่อนคู่คิดในภายหลัง เป็นต้น

3. นำผลจากการสำรวจนักเรียนตามแบบการเรียนรู้ต่างๆ ไปใช้ในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตามแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิก ในการพัฒนาทักษะอื่นๆจากการอ่าน นอกจากการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยทำการศึกษา เช่น ทักษะการอ่านเชิงคิดวิเคราะห์ ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดแก้ปัญหา เป็นต้น

2. ควรมีศึกษาผลการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย จากการจับคู่แบบเพื่อนคู่คิดตามแบบการเรียนรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกัน

3. ควรมีการศึกษาผลการใช้โปรแกรมสื่อมัลติมีเดียหรือแอปพลิเคชันในการสร้างผังกราฟิก จากการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญ

### รายการอ้างอิง

#### ภาษาไทย

- จิตรลดา คำนวนสิน. (2556). การพัฒนารูปแบบหนังสือวรรณคดีไทยอิเล็กทรอนิกส์แบบเชื่อมโยงร่วมกับโซเชียลมีเดียตามทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- จิตรารัตน์ ตัวจุมพล. (2543). ผลการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย และทัศนคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และ อัมพร ทองใบ. (2555). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ จิรวัดน์ อินทรพร. (2556). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บำเหน็จ อิมสารกาญ. (2547). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: พี. เพรส.
- ทิตินา แคมมณี. (2550). รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2551). ลีลาการเรียนรู้ ลีลาการสอน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศรา เกตวัลท์ และคณะ. (2555). ภาษาไทยกับการสื่อสาร. ปทุมธานี: สื่อตะวันออก.
- มณีรัตน์ สุโขติรัตน์. (2548). อ่านเป็น เรียนก่อน สอนเก่ง. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (2552). ลีลาการเรียนรู้ (Learning Style). สืบค้นจาก <http://portal.edu.chula.ac.th/girl/blog/view.php?Bid=1245038152800790>
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน. (2559). ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net). สืบค้นจาก <http://www.niets.or.th/th>

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2558). *ผลการประเมินPISA 2015*.

สืบค้นจาก <http://pisathailand.ipst.ac.th>

สถิตย์ นาคณาม. (2553). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(4), 43-48.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2544). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.

สิวลี ลีศิริวัฒนกุล. (2545). ผลของการสอนอ่านโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสามศร ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

สุนา ระบอบ. (2556). *การสอนสังคมศึกษาโดยใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizer)*. สืบค้นจาก <http://etcserv.pnru.ac.th/datas/file/KM09/pchezwfoli.pdf>

สุริย์รัตน์ บำรุงสุข และคณะ. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อารี สัณหฉวี. (2550). *สอนภาษาไทยแนวสมดุลภาษา*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.

## ภาษาอังกฤษ

Ausubel, D. P., & Robinson, F. G. (1969). *School learning: An introduction to educational psychology*. New York: Holt Rinehart and Winston.

Fleming, N. D. (2012). *Facts, Fallacies and Myths: VARK and Learning Preferences*.

Retrieved from <http://www.vark-learn.com/wp-content/uploads/2014/08/Some-Facts-About-VARK.pdf>

Goss, A. P. (1991). *The influence of graphic organizer on student's ability to summarize and comprehend science content regarding the earth's changing surface* (Unpublished Master's Thesis). University of Central Florida, Florida.

Helena, C. T. (2017). Styles of Learning Based on the Research. *International journal for innovative research in multidisciplinary field*, 3(4), 17-25.

Kaddoura, M. (2013). Think Pair Share: A teaching Learning Strategy to Enhance Students' Critical Thinking. *Educational Research Quarterly*, 36(4), 3-24.

Mark, L. (2010). *Ready-to-Use Nonfiction Graphic Organizers with Before-During-After Activities – Grades 2 -5*. Retrieved from <https://www.abss.k12.nc.us/cms/lib02/NC1001905/Centricity/Domain/93/ReadytoUseNonFictionGraphicOrganizerswit.pdf>

O'Brien, L. (1989). Learning styles make the student aware. *NASSP Bulletin*, 73(159), 85-89.